

РЕШЕНИЕ

№ 5267

гр. София, 07.08.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 22 състав,
в публично заседание на 21.07.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Десислава Корнезова

при участието на секретаря Мая Миланова, като разгледа дело номер **5776** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. АПК.

Образувано е по жалба на изпълнителен директор на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ /ДПУСЯ/ срещу констативен протокол № 09-02-73/20.03.2023г., издаден от инспектори в Регионален отдел "Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях" – „Юг- Ю. България“ /офис Х./ в ДАМТН, в частта, с която са дадени предписания по чл.190а, ал.2 от Закона за водите /ЗВ/, раздел V, т.2 , със срок за изпълнение- 25.03.2024г.

В обстоятелствената част на жалбата са въведени съображения за незаконосъобразност на акта, поради постановяването му в противоречие с нормите на материалния и процесуален закон. Изложено е, че липсва на компетентност на органа, който е издал предписанията. Правомощията на председателя на ДАМТН и оправомощените от него лица са уредени в чл. 190, ал. 4, чл. 190а от Закона за водите и чл. 117 от Наредбата за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях и за осъществяване на контрол за техническото им състояние (Наредбата). В нито една от посочените разпоредби, на председателя на ДАМТН или оправомощените от него лица, не са дадени права да дават предписания за изграждането на съоръжения, извършването на ремонти и други технически дейности за привеждането на язовирната стена и съоръженията към нея в изправно техническо състояние.

Председателят на ДАМТН и оправомощените от него лица имали право да дават единствено „предписания за извършване на мерки и действия за изясняване на

техническото състояние и на условията за експлоатация на контролираните обекти" (чл. 190а, ал. 1, т. 3 от ЗВ). Компетентният орган, който имал право да дава предписания за привеждане в готовност за безопасна експлоатация на язовирите и съоръженията към тях в нормални, екстремни и аварийни условия на работа, в т.ч. за извършването на ремонти и други технически дейности за привеждането на язовирната стена и съоръженията към нея в изправно техническо състояние били комисиите по чл. 138а, ал.3 от Закона за водите, които се назначават от областния управител, в чиито състав е включен и специалист с подходяща професионална компетентност. Съгласно чл. 190, ал. 4, т. 1 от ЗВ в кръга на правомощията на председателя на ДАМТН и оправомощените от него лица оставало единствено правото да контролират изпълнението на предписанията, дадени от комисиите по чл. 138а, ал.3 от ЗВ. Нормативните правомощия на председателя на ДАМТН или оправомощени от него длъжностни лица не включвали право да дават предписания на собствениците на язовирни стени и/или на съоръженията към тях за извършването на ремонти и други технически дейности за привеждането на язовирната стена и съоръженията към нея в изправно техническо състояние.

Оспореният протокол не отговарял на изискванията, установени в чл. 59, ал. 1 и ал. 2, т. 4 от АПК, защото не съдържа мотиви - фактически и правни основания за издаването му, от които адресатът да разбере какви са причините, наложили издаването на конкретното властническо изявление, с което се създават задължения за него. Не ставало ясно какви са съображенията на контролните органи да задължат ДПУСЯ да извърши посочените в акта действия по възстановяване на експлоатационното състояние на язовира. В акта не било обосновано въз основа на какви документи и/или на база на какви изводи са дадени тези предписания. Никъде в оспорвания КП не били посочени точните и конкретни действия, които е необходимо да извърши ДПУСЯ, за да изпълни предписанията. КП бил изготвен формално, в нарушение на административнопроизводствените правила, като не били спазени изискванията на чл. 26, на чл. 34 и чл. 35 от АПК. Липсвало уведомяване на ДПУСЯ за откриване на производство по чл. 190а, ал. 1, т. 3 от ЗВ и предстоящо издаване на индивидуален административен акт с подобно съдържание, възлагащ изпълнението на задължение. Жалбоподателят не е взел участие в производството по издаване на акта и не му е дадена възможност да изрази становище, т.е. не е осигурено правото му на участие в административното производство.

В проведеното съдебно заседание жалбоподателят се представлява от юрк. В. В., който поддържа оспорването на акта, а по същество моли за неговата отмяна, поради незаконосъобразност. Направено е искане за присъждане на разноските по делото. Обобщение на доводите за основателност на оспорването е обективизирано в писмени бележки вх. № 28668/02.08.2023г.

Ответникът не изпраща процесуален представител в съдебно заседание. На 18.07.2023г. е представена писмена молба, в която се оспорва жалбата. По същество се сочат доводи за нейната неоснователност и законосъобразност на постановения акт. Излага се, че обжалваният акт е издаден от компетентен орган, в установената форма, при съблюдаване на реда за провеждане на административното производство и в съответствие с нормата на материалния закон. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Подробни съображения са развити в писмено становище вх. № 27041/18.07.2023г.

Акцентира се, че предписанията се ползват със задължителен характер, който му

придава чл.190а, ал.2 от Закона за водите спрямо собственика на язовирната стена и съоръженията към нея. Те били напълно ясни и представени по начин, позволяващ на адресата да разбере какви действия следва да предприеме и в какъв срок. Възможността председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор или оправомощени от него длъжностни лица да издават констативни протоколи е уредена в чл.190а, ал.1, т.3 (ЗВ), като в чл. 190б, ал. 1 и ал. 2 от същия закон е разписан специален ред за издаване, срок за съставяне и съдържание на констативния протокол.

Със Закона за водите се уреждали обществените отношения, свързани с техническото състояние и безопасната експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях и които са пряко и непосредствено свързани с тяхната безопасна експлоатация. Именно, сериозността на евентуалните вредни последици от недоброто техническо състояние на язовирните стени, пораждало задължения на собствениците на язовирните стени и съоръженията към тях да изпълняват дадените предписания от контролните органи. Контролните органи на ДАМТН са спазили изискванията на чл.190б, ал.1 от Закона за водите и чл.118 от Наредбата при извършената проверка, изяснили са относимите обстоятелства и са изготвили валиден и верен констативен протокол, с който са дали законосъобразни предписания по чл.190а, ал. 1, т.3 от Закона за водите. Неизпълнението на конкретното предписание обуславяло реална опасност за живота и здравето на жителите в близките населени места при наличие на проливни дъждове. Предвид гореизложеното се претендира отхвърляне на жалбата, като неоснователна и недоказана и да бъдат оставени в сила предписанията, обективирани в констативен протокол № 09-02-73/20.03.2023 г., изготвен от Б. З. и Т. Т.- инспектори в регионален отдел „НЯСС“- „Юг-Ю. България“ /офис Х./ при ДАМТН.

Прокурор от Софийска градска прокуратура, редовно призована, не взема участие в процеса и не изразява становище по законосъобразността на оспорения акт.

Административен съд София-град, след като обсъди релевираните с жалбата основания, доводите на страните в съдебно заседание и прецени събраните по делото доказателства по чл.235, ал.2 ГПК във вр. чл.144 АПК, приема за установено следното от фактическа страна:

С договор за дарение № А.-04-26 от 04.11.2020г. Община- Д. е дарила на Държавата, чрез областния управител на Област Х. ПИ с идентификатор № 69691.11.160 с площ от 309 823 кв.м., находящ се в [населено място], местност „Мъртавицата“, представляващ - язовир. На това основание е издаден АПДС № 7744 от 17.02.2021г. за същия имот, като правата за управление на водоема са предоставени на ДПУСЯ. Този язовир „Мъртавицата“ /Странско 160/ е класифициран в първа висока степен на потенциална опасност.

Извършена е била проверка на 20.03.2023г. на техническото и експлоатационно състояние на язовир „Мъртавицата“ /Странско 160/. Констатирани са следните обстоятелства: Язовирната стена е скъсана до основата. Дължината на скъсания участък е около 35 м. Сечението на скъсването на язовирната стена безопасно провежда редуцирано водно количество и оразмерителната висока вълна с обезпеченост 1%. Корона- непроходима, обрасла с храстовидна и дървесна растителност; Въздушен откос- силно обрасъл с храстовидна и дървесна растителност, невъзможен оглед, няма достъп до основния изпускател. Воден откос- обрасъл с дървесна и храстовидна растителност; Преливник- разположен в левия скат,

обрасъл с дървесна и храстовидна растителност, през него не се провежда водно количество. Отводящ канал и бързоток- обрасли с храстовидна и дървесна растителност; Основен изпускател- няма достъп до изходната шахта, същият е неизправен. Състои се от входна бетонова шахта в язовирното езеро и изходна бетонова шахта след петата на въздушния откос, с монтиран кран с увреден кожух без механизъм. Енергогасителната шахта е с амортизирана бетонова конструкция. Състоянието на язовирната стена и съоръженията към нея е определено, като неизправно-неработоспособно.

Резултатите от тази проверка са обективирани в констативен протокол 09-02-73/20.03.2023г. Предписано е на собственика в срок до 25.03.2024г. да извърши ремонт на язовир „Мъртавицата“ /Странско 160/ до достигане на изправно техническо състояние.

По делото е представена заповед № А-776/22.12.2021г. на председателя на ДАМТН / т.5/, както и заповед № А-354/27.05.2022г. съгласно, които инспектори Б. Х. З. и Т. И. Т. са оправомощени да дават предписания на собствениците на язовирни стени и/или съоръженията към тях, както и да определят срок за тяхното изпълнение.

При така установеното от фактическа страна, Административен съд София-град достигна до следните правни изводи:

Жалбата е допустима – подадена е срещу подлежащ на оспорване пред съд административен акт, от лице, чиято правна сфера той засяга неблагоприятно, в законоустановения 14 - дневен срок, считано от 11.05.2023г. – датата на връчването му на неговия адресат.

Разгледана по същество, жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Съдът след като извърши дължимата на основание чл.168, ал.1 АПК проверка за законосъобразност на оспорения акт, освен на основанията, посочени от изпълнителен директор на ДПУСЯ и на всички основания по чл.146 АПК, преценява следното:

На първо място, актът е постановен от компетентен орган по см. на чл.190а, ал.1, т.3 ЗВ- длъжностни лица от РО „НЯСС“- „Юг-Ю. България“, които видно от т.5 от заповед № А-776/22.12.2021г. и заповед № А-354/27.05.2022г. на председателя на ДАМТН са оправомощени да дават задължителни предписания по спазване и прилагане на приложимата нормативна уредба. Съгласно чл.10, ал.4 от ЗВ, политиката, свързана с контрола върху техническото състояние и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях, се осъществява от председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор. Контролът за изпълнение на дейностите по чл.138, ал.4, т.8 ЗВ /мерки за поддържане на язовирните стени и съоръженията към тях в изправно техническо състояние и осигуряване на безопасната им експлоатация/ се извършва от председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор или от оправомощени от него длъжностни лица – чл.140, ал.2, т.1 ЗВ. Не се констатира порок на предписанието по чл.146, ал.1 от АПК.

На второ място, оспореният акт е издаден в писмена форма и съдържа нормативно установените в чл.59, ал.2 от АПК реквизити. Посочени са обективно и пълно фактическите основания за неговото постановяване. Изложените в акта факти съответстват на приложените по делото писмени доказателства. Не се установява порок във формата по см. на чл. 146, т. 2 от АПК, който да обуславя отмяна на акта /Постановление № 4/1976г. на Пленума на ВС и ТР № 4/22.04.2004г. по дело №

ТР-4/2002г. ОСС на ВАС; Тълкувателно решение № 16/31.03.1975г. на Общото събрание на гражданската колегия на Върховния съд/. Ответникът е формирал своите изводи въз основа на приложения и приобщен в административната преписка доказателствен материал. Ответникът, чрез своите фактически констатации обосновано е посочил действителното правно положение, не се установява непълнота на фактите, а след анализ и проверка на същите, съдът приема, че те са и реално осъществени. Волята на административния орган е ясно изразена, не съществуват пропуски или грешки, което е предпоставка за правилното упражняване на съдебния контрол за законосъобразност и осигурява възможност на оспорващия да организира адекватно защитата си във висящия съдебен процес.

На трето място, мотивирането на акта следва да бъде разгледано в съответствие с правилата за провеждане на процедурата пред административния орган, доколкото същественото им нарушаване води до ограничаване правото на защита и правото на участие в административния процес /широк смисъл/, съответно до отмяна на издадения акт /чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 3 от АПК/.

Преценката на административния орган в случая е направена, след като са обсъдени всички релевантни за случая факти и обстоятелства в изпълнение на разпоредбите на чл.35 и чл.36 от АПК, изискващи индивидуалният административен акт да се издава, след като се изяснят фактите и обстоятелствата от значение за случая. Съобразно служебното начало в административния процес, административният орган е събрал всички необходими доказателства, извършил е надлежна проверка на същите, а окончателният правен резултат е в съответствие с приетите фактически установявания. Не са допуснати съществени процесуални нарушения, които да са довели до неправилно приложение на материалния закон, тъй като фактите вярно са подведени под съответните материалноправни разпоредби. Не е нарушено и накърнено правото на защита на жалбоподателя в хода на производството. Представител на собственика на язовира - инж. Д. Т. от Териториално поделение на ДПУСЯ- [населено място], е присъствал на проверката и се е подписал без да направи възражения срещу констатациите по протокола. В случай, че жалбоподателят не се е запознал с всички събрани по преписката доказателства, това процесуално право той може да упражни в пълен обем в съдебния процес, като оспори писмените доказателства или представи нови такива.

На четвърто място, спорът между страните по делото се свежда до приложението на нормите на материалния закон- чл.146, т.4 от АПК.

Съгласно чл.7 от Наредбата за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях и за осъществяване на контрол за техническото им състояние /наричана по-долу в мотивите само Наредбата/, собственикът отговаря за изпълнението на всички изисквания по Закона за водите и за осигуряването на безопасна експлоатация на язовирите. Собственикът на язовира стопанисва, поддържа, организира, провежда, ръководи и осъществява техническата и безопасната му експлоатация и опазването на околната среда. По см. на чл.4, ал.2 от Наредбата, собственикът на язовира и съоръженията към него, който не отговаря на изискванията за оператор, възлага стопанисването, поддържането и осъществяването на техническата експлоатация на лице, което отговаря на изискванията на §1, т.95 от ДР на ЗВ. Съгласно чл. 5 от цитирания акт собственикът/операторът посредством техническо обслужване, ремонти и реконструкции осигурява сигурност и дълготрайност на язовирните стени и

съоръженията към тях и опазване на околната среда.

Възможността председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор или оправомощени от него длъжностни лица да издават констативни протоколи е уредена в чл. 190, ал. 4, т.2 от Закона за водите (ЗВ), като в чл. 190б, ал. 1 и ал. 2 от същия закон е разписан специален ред за издаване, срок за съставяне и съдържание на констативния протокол.

Съгласно чл.190а, ал.1, т.3 от ЗВ председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор или оправомощените от него длъжностни лица имат право да дават предписания на собствениците на язовирни стени и/или на съоръженията към тях съобразно правомощията си по този закон и наредбата, включително за извършване на мерки и действия за изясняване на техническото състояние и на условията за експлоатация на контролираните обекти, с изключение на язовирите по приложение № 1 към чл.13, т.1, за намаляване на водните обеми, за което уведомява съответната басейнова дирекция, както и да определят срок за тяхното изпълнение. За неизпълнение на задължителните предписания е предвидена и административнонаказателна отговорност, чрез налагане на имуществена санкция по чл.200, ал.1, т.39 от ЗВ.

Съгласно разпоредбата на чл.144, ал. 2 във връзка ал.1, т.4 от Закона за водите /ЗВ/ се забранява засаждането на дървета и храсти по насипните язовирни стени, тъй като обрастването на въздушния, водния откос на язовирната стена с дървета и храсти, води до нарушаване на целостта на насипа, увеличаване на филтрацията на вода през нея, вследствие на което може да се наруши устойчивостта и сигурността на хидротехническото съоръжение. Когато откосът е обрасъл с храстовидна и дървесна растителност не може да се установи има ли филтрация на вода или деформация на откоса. Наличието на мокри петна, филтрацията и деформации по откосите на язовирната стена, могат да доведат до нарушения в нейната цялост. ДАМТН осъществява контрол за изправното техническо състояние на основния изпускател като съоръжение и дава предписания да бъде приведен в изправно техническо положение. Короната, въздушният откос, водният откос, преливникът, както и отводящия канал на язовир „Мъртавицата“ /Странско 160/ са обрасли с храстовидна и дървесна растителност, поради което същата следва да бъде премахната, а действията за това се определят като едно обичайно поддържане на обекта, и са свързани със задълженията да се полага грижата на добър стопанин. По отношение на основния изпускател, той трябва да бъде приведен в изправно техническо състояние, защото същият не функционира /увреден кожух без механизъм на крана и шахта с амортизирана бетонова конструкция/, като състоянието на този изпускател следва да се квалифицира, като неисправно-неработоспособно. Язовирната стена е скъсана до основата си, като дължината на скъсания участък е около 35м., през който се провежда

редуцирано водно количество.

Видно от приложения анализ на техническото състояние на язовир „Мъртавицата“ /Странско 160/, за поддържането на нормална експлоатация е прието, че следва да се изготви индивидуална и комплексна оценка за работата и ефективността му, респ. ремонт на язовира до достигане на изправно техническо състояние. П. е законосъобразно, защото язовирната стена и съоръженията към нея не отговарят на изискванията за конструктивна и технологична сигурност по чл.46 и чл.47 от Наредбата. Нарушена е целостта на язовирната стена, пропускателната способност на основния изпускател и преливник и е налична ерозия на водния откос.

Заключението за техническото и експлоатационно състояние на язовир „Мъртавицата“ /Странско 160/ се оценява като неизправно-неработоспособно, защото са нарушени показателите по технологичната сигурност на съоръжението, така, че същото не може да изпълнява основните си функции.

Законодателят е преценил, че неспазването на задължителните предписания относно поддържането на язовирните съоръжения в състояние, отговарящо на нормативните изисквания е от особено важно обществено значение. Целта на ЗВ е да се предотвратят или намалят вредните последици за човешкия живот и здраве и околната среда, като тази цел се постига именно, чрез извършване на контрол за техническото състояние и безопасната експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях.

След като язовир „Мъртавицата“ /Странско 160/ е класифициран в първа висока степен на потенциална опасност / чл.141б, ал.1, т.1 ЗВ/, неговият собственик е задължен да го поддържа в изправно техническо състояние, което да осуетява по всякакъв начин настъпването на наводнения и други неблагоприятни вредни последици, пряко застрашаващи здравето и живота на гражданите и целостта на техническата инфраструктура. Съжденията на административния орган в тази насока са подкрепени с достатъчно относими доказателства за осъществени факти и обстоятелства, които да изпълнят съдържателно посочената хипотеза на закона.

В заключение, съдът приема, че предписанията, обективирани в раздел V, т.2 от **констативен протокол № 09-02-73/20.03.2023г.**, са законосъобразен административен акт и поради липсата на отменителните основания по чл.146 АПК, следва да бъдат потвърдени. При прилагане на правилата на разпределение на доказателствената тежест в процеса по см. на чл.170, ал.1 АПК, ответникът доказва

съществуването на фактическото и правно основание посочено в акта и изпълнението на законовите изисквания, които са го мотивирали при неговото постановяване, за да настъпят разпоредените с издаването му неблагоприятни правни последици за ДПУСЯ.

При този изход на спора искането на представителя на ответника за присъждане на разноски следва да бъде уважено, като се дължи юрисконсултско възнаграждение, съгласно разпоредбата на чл. 143, ал.3 от АПК и чл. 78, ал.8 от ГПК във връзка с чл. 144 от АПК. Съобразно чл.24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, във връзка с чл. 37, ал.1 от Закона за правната помощ и с оглед фактическата и правна сложност на делото, размерът на възнаграждението следва да се определи на 100.00 /сто/ лева.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2, от АПК, *Административен съд София-град*, II-ро отделение, 22-и състав,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на изпълнителен директор на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ /ДПУСЯ/ срещу **констативен протокол № 09-02-73/20.03.2023г.**, издаден от инспектори в Регионален отдел "Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях " – „Юг- Ю. България“ /офис Х./ в ДАМТН, в частта, с която са дадени предписания по чл.190а, ал.2 от Закона за водите /ЗВ/, раздел V, т.2 „да се извърши ремонт на язовир „Мъртавицата /Странско 160/ до достигане на изправно техническо състояние“ , със срок за изпълнение- 25.03.2024г.

ОСЪЖДА Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“, ЕИК[ЕИК], представлявано от инж.Ц. М. Б. със седалище и адрес на управление: [населено място], район „С.“, [улица] да заплати на Регионален отдел "Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях " – „Юг- Ю. България“ в ДАМТН с адрес: [населено място], [улица] сумата от 100.00 /сто/ лева на основание чл.143, ал.3 от АПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба в 14 - дневен срок от получаване на съобщенията за постановяването му чрез Административен съд София - град пред Върховния административен съд на Република България.

РЕШЕНИЕТО да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл.138 АПК

Съдия: